

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 21.prosinca 2011.

[[Video](#)]

Aktualnost božićnog otajstva

Draga braćo i sestre! S radošću vas dočekujem na ovoj općoj audijenciji koja se održava nekoliko dana uoči proslave Rođenja Gospodnjega. Pozdrav koji ovih dana svi jedni drugima upućujemo je: "Sretan Božić i božićni blagdani!" Trudimo se da, također u današnjem društvu, to čestitanje ne izgubi svoju duboku vjersku vrijednost i da slavlje ne uguše izvanjski aspekti, koji diraju čovjeka u srce. Sigurno da su ti izvanjski znaci lijepi i važni, ukoliko nam ne odvrćaju pažnju, već nam radije pomažu proživjeti Božić u njegovu istinskom, svetom i kršćanskom, smislu tako da i naša radost ne bude površna već duboka.

Božićnom nas liturgijom Crkva uvodi u veliko otajstvo utjelovljenja. Božić naime nije jednostavno obljetnica Isusova rođenja, već je proslava otajstva koje označava i nastavlja označavati povijest – Bog je došao i nastanio se među nama (usp. Iv 1, 14) –; otajstva koje se tiče naše vjere i našeg života; otajstva koje živimo na konkretan način u liturgijskim slavljinama, poglavito na slavlju mise. Netko bi se mogao zapitati: kako je moguće da ja sada živim taj događaj koji nam je vremenski tako dalek? Kako mogu plodonosno sudjelovati u rođenju Božjeg Sina koje se zbilo prije dvije tisuće godina? Na misi u božićnoj misi, ponavljamo kao pripjev u pripjevnom psalmu ove riječi: "Danas nam se rodio Spasitelj". Taj vremenski prilog, "danas", ponavlja se više put u svim božićnim slavljinama i odnosi se na događaj Isusova rođenja i spasenje koje donosi utjelovljenje Sina Božjega. U liturgiji taj događaj izlazi iz okvira prostora i vremena i postaje aktualan, prisutan; njegova stvarnost ne blijedi kako se dani, godine i stoljeća nižu. Naznakom da se Isus rađa "danas" liturgija ne koristi neku besmisleni frazu, već ističe da to rođenje obuhvaća i prožima čitavu povijest, i danas ostaje stvarnost kojoj možemo prispjeti upravo u liturgiji. Nama vjernicima

proslava Božića ponovno ulijeva sigurnost da je Bog stvarno prisutan s nama, još uvijek je "opipljiv" a ne samo dalek: premda je s Ocem blizu je nama. Bog se, u tome Djetetu rođenom u Betlehemu, približio čovjeku: mi ga možemo susresti sada, u jednom "danas" koje nema kraja.

Želim se zadržati na toj točki, jer suvremenom čovjeku, usredotočenom na onom "osjetnom", na onom što se može iskustveno doživjeti, sve je teže otvoriti vidike i ući u Božji svijet. Otkupljenje ljudskog roda događa se, istina, u točno određenom trenutku povijesti koji se može lako utvrditi: u događaju Isusa iz Nazareta; ali Isus je Sin Božji, on je sam Bog, koji nije samo govorio čovjeku, pokazao mu čudesna znamenja, vodio ga tijekom povijest spasenja, već je postao čovjekom i ostaje čovjek. Vječno je ušlo u granice vremena i prostora, da bi nam "danas" omogućilo susret s njim. Božićni liturgijski tekstovi nam pomažu shvatiti da su događaji spasenja koje je izveo Krist uvijek aktualni, tiču se svakog čovjeka i svih ljudi. Kada u liturgijskim slavljinama slušamo i izgovaramo to "danas nam se rodio Spasitelj", ne koristimo prazni konvencionalni izraz, već shvaćamo da nam Bog "danas", sada nudi mogućnost da ga prepoznamo i prihvatimo, kao što su to učinili betlehemske pastiri, da se rodi i u našem životu i obnovi ga, prosvijetli, preobrazi svojom milošću, svojom prisutnošću.

Božić, dakle, dok doziva u sjećanje Isusovo rođenje u tijelu, od Djevice Marije – a brojni liturgijski tekstovi nam stavljaju pred oči ovaj ili onaj događaj –, je djelotvoran događaj za nas. Papa sveti Lav Veliki, predstavljajući duboki smisao svetkovine Božića, pozivao je svoje vjernike ovim riječima: "Kličimo u Gospodinu, dragi moji, i otvorimo svoje srce najčišćoj radosti, jer je svanuo dan koji za nas znači novo otkupljenje, drevnu pripravu, vječnu sreću. U godišnjem ciklusu koji se ponavlja za nas se obnavlja uzvišeno otajstvo našeg spasenja, koje - obećano na početku i predoznačeno za svršetak vremena – određeno je da traje završetak" (Sermo 22, In Nativitate Domini, 2,1: PL 54,193). Isti Lav Veliki, u drugoj svojoj božićnoj homiliji, rekao je: "Danas je tvorac svijeta rođen iz krila jedne djevice: onaj koji je sve stvorio postao je sinom jedne žene koju je on sam stvorio. Danas se Božja riječ pojavila zaogrnutu tijelom i, dok nikada ranije nije bila vidljiva ljudskom oku, postala je i vidljivom i opipljivom. Danas su pastiri doznali od anđela da je rođen Spasitelj u tvari našeg tijela i naše duše" (Sermo 26, In Nativitate Domini, 6,1: PL 54,213).

Postoji jedan drugi aspekt kojeg bih htio kratko spomenuti: događaj iz Betlehema mora se promatrati u svjetlu uskrsnog otajstva: oba su ta događaja dio jednoga Kristova otkupiteljskog djela. Isusovo utjelovljenje i rođenje već nas pozivaju da svoj pogled upravimo prema njegovoj smrti i uskrsnuću: i Božić i Uskrs su proslave otkupljenja. Uskrs ga slavi kao pobjedu nad grijehom i smrću: označava svršetak, kada će slava Bogočovjeka zasjati kao dnevno svjetlo; Božić ga pak slavi kao Božji ulazak u povijest, Bog postaje čovjekom da vrati čovjeka Bogu: označava, tako reći, početak, kada se naziru svjetla zore. Ali upravo kao što zora prethodi i najavljuje dnevno svjetlo, tako Božić već nagoviješta križ i slavu uskrsnuća. I dva razdoblja u godini, u kojem su smještene te dvije velike svetkovine, bar u nekim krajevima svijeta, mogu pomoći shvatiti taj vidik. Naime, dok Uskrs pada na početku proljeća, kada sunce pobjeđuje guste i hladne magle i obnavlja lice zemlje, Božić pada upravo na početak zime, kada sunčevo svjetlo i toplina ne uspijevaju probuditi prirodu, obavijenu hladnoćom, pod čijim pokrivačem, ipak, kuca život. Crkveni

su oci uvijek tumačili Kristovo rođenje u svjetlu čitavog djela otkupljenja, koje nalazi svoj vrhunac u uskrsnom otajstvu. Utjelovljenje Sina Božjega je ne samo početak i uvjet spasenja, već sama prisutnost otajstva našega spasenja: Bog je postao čovjekom, rađa se kao dijete baš kao i mi, uzima naše tijelo da pobijedi smrt i grijeh. Dva značajna teksta svetog Bazilija to dobro prikazuju. On je govorio vjernicima: "Bog preuzima na sebe tijelo upravo zato da uništi smrt koja se u njemu krije. Kao što lijek za otrov poništava djelovanje otrova, i kao što se tmine u kući raspršuju o sunčevom svjetlu, tako je smrt koja je vladala nad ljudskom naravi uništena Božjom prisutnošću. I kao što led ostaje u krutom stanju sve dok traje noć i vladaju tmine, ali tek što grane sunce odmah se topi, tako je smrt vladala sve do Kristova dolaska, ali čim se pojavila milost Boga Spasitelja i svanulo sunce pravednosti, bi iskapljena pobjedom (1 Kor 15, 54), jer ne može postojati istodobno sa životom" (Omelia sulla nascita di Cristo, 2: PG 31,1461). Sveti Bazilije, u drugom tekstu, uputio je ovaj poziv: "Slavimo spasenje svijeta, božić ljudskog roda. Danas je dana zadovoljština za Adamov grijeh. Sada više ne možemo govoriti: 'prah si, u prah ćeš se i vratiti' (Post 3, 19), već: zajedno s onim koji je došao s neba, bit ćeš primljen u nebo" (Omelia sulla nascita di Cristo, 6: PG 31,1473).

U Božiću susrećemo nježnost i ljubav Boga koji se priginje nad naše ograničenosti, nad naše slabosti, nad naše grijehe i silazi sve do nas. Sveti Pavao kaže da Isus Krist "nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe 'oplijeni' uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik" (Fil 2, 6-7). Gledajmo betlehemsku štalu: Bog se spušta sve dotle da je položen u jasje, što već predstavlja uvod u poniženje u času njegove muke. Vrhunac povijesti ljubavi između Boga i čovjeka prolazi kroz betlehemske jasje i grob u Jeruzalemu.

Draga braćo i sestre, živimo s radošću Božić koji se bliži. Živimo ovaj divni događaj: Sin Božji se rađa i "danas", Bog je uistinu blizu svakom od nas i želi nas susreti, želi nas povesti sebi. On je pravo svjetlo koje razgoni i raspršuje tmine koje obavijaju naš život i čovještvo. Živimo Božić promatrajući hod beskrajne ljubavi Boga koji nas je pridigao sebi po otajstvu utjelovljenja, smrti i uskrsnuća svoga Sina, jer – kao što kaže sveti Augustin – "u [Kristu] božanstvo Jedinorođenca postalo je dionikom naše besmrtnosti, da bismo mi postali dionicima njegove besmrtnosti" (Epistola 187,6,20: PL 33,839-840). Nadasve promatrajmo i živimo to otajstvo u slavlju euharistije, središtu svetog Božića; ondje se na stvaran način uprisutnjuje Isus, pravi Kruh koji je s neba sišao, pravi Jaganjac žrtvovan za naše spasenje. Želim svima vama i vašim obiteljima da proslavite doista kršćanski Božić, tako da i čestitke koje ćete jedni drugima uputiti budu izraz radosti zbog spoznaje da nam je Bog blizu i želi s nama kročiti putom života. Hvala.

